

Polsko má výjimku, nepřipojilo se k unijním státům ohledně uhlíkové neutrality

- Redakce CZ24 News | 15. prosince 2019

POLSKO: Lídři Evropské unie se ve čtvrtek shodli na záměru uhlíkově neutrální EU do roku 2050 a zároveň vyzvali k rychlým činům a ambicióznějším cílům při ochraně klimatu. Předcházely k tomu však diskuze. Česká republika se dostala do rozepře s některými státy kvůli jaderné energetice, Polsko se naopak k této deklaraci zatím nepřipojilo a získalo výjimku. Proti polskému záměru se v pátek protestovalo na několika místech včetně Prahy.

Polsko, na jehož území se stále ve velkém množství těží uhlí a získává podstatnou část energie právě z tepelných elektráren, se k závazku ostatní států rozhodlo prozatím nepřipojit a o dalších jeho postojích má v plánu jednat v červnu příštího roku. Plán na uhlíkovou neutralitu, která znamená, že každá země zneutralizuje tolik emisí, kolik vyprodukuje, v polovině století Česko společně hlavně s Polskem zablokovalo už letos v červnu.

Velká většina zemí byla již před jednáním unijních lídrů připravena přihlásit se k principu, podle něhož do poloviny století veškeré emise oxidu uhličitého v EU vyváží například výsadba stromů. Česko, Polsko a Maďarsko však přišly s požadavky zohledňujícími jejich specifickou situaci. Polsko požadovalo především to, aby usnesení přislíbilo dostatek finanční pomoci pro přechod k čisté energii u regionů závislých na fosilních zdrojích.

„Víme, že je potřeba vzít v úvahu různé podmínky jednotlivých zemí a rozdílné startovní pozice,“ prohlásil předseda Evropské rady Charles Michel po jednání trvajícím více než šest hodin. Varšava si nakonec vyjednala výjimku, která jí umožní připojit se k závazku později.

„Sdílíme stejný cíl, ale jedna země se rozhodla, že potřebuje více času,“ prohlásil Michel. Polsko jako pátá největší unijní ekonomika zakládá podstatnou část výroby své energie na uhlí a obává se, že zavírání uhelných elektráren tvrdě dopadne na životní úroveň obyvatel.

Pochopení pro Polsko vyjádřila také předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová. „Pokud jedna země potřebuje trochu více času, je to podle mě v pořádku,“ podotkla německá politička na adresu Polska, které má být zásadním příjemcem peněz ze zmíněného fondu.

Proti jsou například ekologičtí aktivisté. Ti v pátek brzy ráno protestovali přímo u největší polské uhelné elektrárny Belchatów, na níž promítli tvář premiéra Mateusze Morawieckého (PiS) s nápisem „vážně?“ a za jeho postoj jej kritizovali.

Proti rozhodnutí Polska nepřipojit se k rozhodnutí ostatních zemí se protestovalo také v Praze. Před polským velvyslanectvím se sešlo 30 ekologických aktivistů. Poklidná akce začala ve 13:00. Lidé stáli před budovou s transparenty, na kterých bylo například „Konec doby uhelné“ či „Přestaňte ničit naši budoucnost. Chraňte klima.“ Rozešli se zhruba po 15 minutách.

„Polsko sice jednání o uhlíkové neutralitě nezablokovalo, ovšem jeho neschopnost přidat se ke společnému cíli podkopává úsilí Evropské unie být lídrem při řešení současné klimatické krize a oslabuje její vyjednávací pozici vůči dalším velkým světovým producentům skleníkových plynů,“ uvedl tiskový mluvčí Greenpeace Lukáš Hrábek. „Navíc, pokud chceme udržet oteplení planety pod 1,5 stupni Celsia, a zabránit tak nejničivějším dopadům změny klimatu, podle vědeckých doporučení by nejen Evropa, ale celý svět měl být uhlíkově neutrální v roce 2050. To znamená, že

vyspělé evropské státy by měly uhlíkové neutrality dosáhnout ještě dříve," doplnil.